

HENRI SARVIAHO

Statusta väkivallalla ja välittämällä

Erilaiset hienovaraiset poissulkemisen muodot koulussa ovat arkea monelle lapselle ja nuorelle. **Tuija Huukin** väitöstutkimus tarkastelee, miten pojat tavoittelevat ja ylläpitävät sosiaalista asemaa oppilasyhteisössä

ja miten väkivalta ja välittäminen ovat mukana tässä statustyössä.

Huukin pitkittäinen tutkimus on toteutettu peruskoululaisten keskuudessa 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen aikana.

Huumorin ja kiusoitteleen sisältöön reagoiminen voi olla ratkaisevaa, kun pyritään tunnistamaan kouluväkivallan mekanismeja ennen kuin väkivalta toistuvasti kohdistuu samaan henkilöön, pohtii Tuija Huuki väitöksessään.

Tulokset osoittavat, että poikien sosiaaliseen elämään kuuluu usein kilpailullisiin hierarkioihin perustuva valtakamppailu, jossa osapuolten välille muodostuu erilaisia sosiaalisia eriarvoisuuksia. Fyysisen väkivallan ohella ja sijasta poikien valtakamppailuun voi liittyä väkivaltaa, joka on luonteeltaan hienovaraista ja normalisoitunutta.

Erilaiset poissulkevat huumorin muodot ja kiusoitteelu ovat pojilla yleisiä keinoja tavoitella ja ylläpitää asemaa vertaisryhmässä. Väkivaltaan tulisi puuttua vaiheessa, jossa liikutaan yhteisöllisen tasaveroisen toiminnan, kiusoitteleen ja satunnaisen tai siltä näyttävän väärinkohtelun rajapinnoilla.

Tutkimus haastaa selvittämään väkivallan systemaattisuutta perusteellisesti. Vaikka toisen vahingoittaminen vaikuttaisi yksilötasolla satunnaiselta, se saattaa ryhmätasolla tarkasteltuna osoittautua systemaattiseksi.

Tulosten mukaan pojat hankkivat ja ylläpitivät statusta myös yhteisöllisin keinoin ja toisista välittämällä, vaikka spontaaneja välittämisen ilmaisuja rajoittavatkin esimerkiksi kulttuurisesti ja paikallisesti hyväksytyt maskuliinisuuden määräykset. Siirtyminen lapsuudesta nuoruuteen näyttää lisäävän paineita tähän suuntaan.

Koulupoikien statustyö väkivallan ja välittämisen valokielassa. Oulun yliopisto.